

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

6-maxsus
son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/6 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy

kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrda 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Норов Шухрат Сувонович</i> ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ МОЛОДЫХ ЛЮДЕЙ ПРИ УЧАСТИЕ МОЛОДЁЖНЫХ ОРГАНИЗАЦИИ	8-13
<i>Jo'raqulov Boburmirzo, Masidikov Elyor</i> TUNKAT YODGORLIGIDAN TOPILGAN O'RTA ASRLAR OILAVIY HAMMOMI	14-19
<i>Allaberganova Ro'zigul</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA URGANCH SHAHRI QIYOFASINING O'ZGARISHI	20-23

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Dr. Abror Kucharov and Dr. Jyoti Meshram</i> INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: A CATALYST FOR INDIAN INVESTMENT	24-38
<i>Raximbayev Akmal Azatboyevich</i> HUDUDLARDA SANOAT AGLOMERATSIYALARINI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRINI BAHOLASH	39-46
<i>Mamajonova Nodiraxon Alisher qizi</i> QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	47-57
<i>Xasanova Dildora O'ktam qizi</i> QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIGA IXTISOSLASHGAN XO'JALIK VA KORXONALAR FAOLIYATIDA ISHLAB CHIQARISH	58-71

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Абдусаммарова Сумора</i> ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА СОЦИУМ: ФИЛОСОФСКО-ПРАВОВОЕ ОСМЫСЛЕНИЕ	72-78
<i>Kubatov Shahobjon</i> UYG'UNLIK G'OYASI VA IJTIMOIIY DAVLAT HAQIDAGI TA'LIMOTLARNI SINTEZ QILISH MASALALARI	79-88
<i>Uralov Dilshodbek</i> ON HUMAN MORALITY AND PROFESSIONAL CULTURE IN THE ETHICAL VIEWS OF IBN SINO	89-93
<i>Tagaev Kamol</i> YANGI O'ZBEKISTONDA RAHBARLARNI SHAKLLANTIRISHDA IJTIMOIY LOYIHALARNING STRATEGIK AHAMIYATI	94-99
<i>Xaydarova Zebiniso Nusratullayevna</i> EMPIRIZM, RATSIONALIZM VA KONSTRUKTIVIZM KABI TURLI EPISTEMOLOGIK NAZARIYALARDA INSON MAVJUDLIGI MASALALARI	100-106
<i>Mamadiyarova Malika</i> OILAVIY QADRIYATLARNING METODOLOGIK VA NAZARIY ASOSLARI	107-111
<i>Xolova Umida Umedovna</i> MA'RIFAT VA MA'NAVIYAT UYG'UNLIGINING JAMIYAT TARAQQIYOTIDAGI O'RNI: TARIXIY-FALSAFIY TAHLIL	112-118

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Baxramova Dilovarxon Gazanfarovna</i> O'ZBEK VA ISPAN TILLARIDA FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI.....	119-122
---	---------

<i>Qozoqboyeva Dilfuzaxon Ilxomjon qizi</i> GENDER STEREOTYPES OF SPEECH OF UZBEK CHILDREN	123-128
<i>Pulatjonova Muxtasar</i> POLITENESS STRATEGIES IN ENGLISH AND UZBEK: A PRAGMATIC AND CROSS-CULTURAL COMPARISON	129-132
<i>Chernova Natalya Vasiliyevna</i> RUS BOLALARNING NUTIQA GENDERGA OID BELGILARNI SHAKLLANISHNING LINGVISTIK MEXANIZMLARI	133-136
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Komilov Avazbek</i> PROKURATURA ORGANLARI TOMONIDAN PROKUROR HUQUQIY VOSITALARINI QO'LLASH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	137-146
<i>Rasulov Jurabek Abdusamiyevich</i> XALQARO HUQUQ INQIROZI: ZO'RIQISH OSTIDAGI TIZIM	147-152
<i>Nishonov Abdulloh</i> ATOM ENERGIYASIDAN FOYDALANISH JARAYONIDA OBYEKT LARNI JOYLASHTIRISHDA XALQARO EKOLOGIK NORMALARNING HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING MILLIY QONUNCHILIKKA INTEGRATSIYASI.....	153-159
<i>Yusupdjanova Gulnoza Ilxomovna</i> JINOYAT PROTSESSIDA SUDNING FUNKSIYASI	160-167
<i>Tursoatov Sodik Xudoyor o'g'li</i> YUKSAK XIZMAT KO'RSATISH TUSHUNCHASI VA UNING O'ZBEKISTON QONUNCHILIGIDA IFODALANISHI MASALALARI.....	168-174
<i>Mamadaliyev Boburjon Bahodirjon o'g'li</i> MAHALLIY BUDJETNI HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNING ILMIY-NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	175-179
<i>Парахатова Шахноза Ерназаровна</i> ОБРАЗЦЫ ДЛЯ ЭКСПЕРТНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ: ПОНЯТИЕ И ПРАВОВАЯ СУЩНОСТЬ	180-193
<i>Узбекова Дильшода Тулкиновна</i> КЛАССИФИКАЦИЯ МЕР ПРОЦЕССУАЛЬНОГО ПРИНУЖДЕНИЯ	194-202
<i>Norboyev Bobur</i> LEGAL FRAMEWORKS FOR DIGITAL TECHNOLOGY APPLICATION IN LAND CADASTRE: INTERNATIONAL EXPERIENCES AND PRACTICES IN UZBEKISTAN	203-211
<i>Gafurova Shoirax Baxodirovna</i> XALQARO JINOYAT HUQUQIDA DALILLAR INSTITUTINING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI	212-216
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Erkaboyev Oybek Muxammadjonovich</i> HARBIY XIZMATGA TAYYORGARLIK BOSQICHIDA O'QUVCHILARNING JISMONIY SALOHIYATINI SHAKLLANTIRISHDA INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLAR: JISMONIY TARBIYA VA CHAQIRUVGA QADAR TAYYORGARLIK ASOSIDA.....	217-221
<i>Kamalova Dilnavoz, Shomurodova Shahzoda</i> KINEMATIKADAN OLIMPIADA MASALALARI: KINEMATIK MASALALARDA YUQORI DARAJALI YECHIM YONDASHUVLARI	222-227

Received: 5 July 2025
Accepted: 20 July 2025
Published: 30 July 2025

Article / Original Paper

ASSESSMENT OF THE POSSIBILITIES OF FORMING INDUSTRIAL AGGLOMERATIONS IN REGIONS AND THEIR IMPACT ON ECONOMIC DEVELOPMENT

Rakhimbaev Akmal

Doctor of Philosophy in Economics, PhD.

Associate Professor of the Department of Tourism, UrSU

E-mail: rakhimbaevakmal@gmail.com

Abstract. This article defines the agglomeration economy and its modern approaches. Global and regional problems that need to be solved within the framework of the world agglomeration economy are identified. An approach to the development of industrial agglomerations in Uzbekistan is identified. The positive effects of creating the fundamental foundations of the agglomeration economy on regional development are identified. In addition, the article presents research on the possibilities of forming industrial agglomerations in regions and assessing their impact on economic development.

Keywords: industry, territory, region, agglomeration, indices, cluster, integration, synergy, territorial industry, industrial agglomeration index.

HUDUDLARDA SANOAT AGGLOMERATSIYALARINI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRINI BAHOLASH

Raximbayev Akmal Azatboyevich

iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD.

UrDU "Turizm" kafedrası dotsent v.v.b.

Annotatsiya. Mazkur maqolada aglomeratsiya iqtisodiyoti va uning zamonaviy yondashuvlari aniqlangan. Jahon aglomeratsiya iqtisodiyoti doirasida hal etilishi lozim bo'lgan global va mintaqaviy muammolar aniqlangan. O'zbekistonda sanoat aglomeratsiyalarini rivojlantirishga bo'lgan yondashuv aniqlangan. Aglomeratsiya iqtisodiyotining fundamental asoslarini yaratishning hududiy rivojlanishga ijobiy ta'sirlari aniqlangan. Bundan tashqari maqolada hududlarda sanoat aglomeratsiyalarini shakllantirish imkoniyatlari va iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini baholash haqida izlanishlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: sanoat, hudud, mintaq, aglomeratsiya, indekslar, klaster, integratsiya, sinergiya, hududiy sanoat, sanoat aglomeratsiyasi indeksi.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5SI6Y2025N05>

Kirish. Sanoat aglomeratsiyasi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi munosabatlarni o'rganishda ko'pchilik olimlar sanoat aglomeratsiyasi bilim va texnologiyalarni tarqatish, mehnat unumdorligini oshirish, ish bilan ta'minlash imkoniyatlarini oshirish va xarajatlarni kamaytirish orqali mahalliy iqtisodiyotning rivojlanishiga hissa qo'shadi, deb hisoblashgan. Ular orasida, Guver sanoat aglomeratsiyasi iqtisodiy o'sishga yordam berishining sababi sanoat aglomeratsiyasi tomonidan yaratilgan tashqi iqtisodiyot sanoat zonasiga qo'shilish uchun ko'proq shunga o'xshash korxonalarni jalb qilishi va shu bilan sanoat zonasining iqtisodiy o'sishiga yordam berishi, deb hisobladi [1; 10-12 b.]. Iqtisodiy geografiya nazariyasida sanoat

aglomeratsiyasi bilim va texnologiyalarning tarqalish samarasi orqali mintaqaviy iqtisodiy o'sishga yordam beradi, deb hisoblardi [2; 92-97 b.]. Sanoat aglomeratsiyasi mintaqaviy iqtisodiy o'sishga hissa qo'shgan deb ishonilgan, chunki ishlab chiqarish faoliyati to'plangan sanoat hududlari kompaniyalarga innovatsiyalar kiritish uchun qulay bo'lgan va texnologiyaning tarqalishiga imkon bergan. Geppert iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashda sanoat aglomeratsiyasining yuqori rolini o'rtacha mintaqaviy iqtisodiy o'sish sur'atlari muhim tarmoqlarning zichligiga bog'liqligini asoslab berdi [3; 8-12 b.]. Sanoat aglomeratsiyasining iqtisodiy o'sishga ta'sirini o'rganib chiqdi va sanoat aglomeratsiyasi iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'sir ko'rsatgan bo'lsa-da, turli sanoat aglomeratsiyalari iqtisodiy o'sishga turli xil ta'sir ko'rsatishi aniqlandi [4; 25-35 b.].

Adabiyotlar tahlili. Chen Lu va boshqalar turli davrlarda sanoat aglomeratsiyasi va mintaqaviy iqtisodiy o'sish o'rtasidagi munosabatlarni o'rganib chiqdi va moliyaviy inqirozning burilish nuqtasi sifatida sanoat aglomeratsiyasining sanoat zonalarining iqtisodiy o'sishga ta'siri ijobiydan salbiyga o'zgarganligini aniqladilar, shuningdek, sanoat konsentratsiyasi nafaqat sanoat mintaqalarida iqtisodiy o'sish tezligiga yordam beradi, balki qo'shni mintaqalarda iqtisodiy o'sishning ta'sirini sezilarli darajada oshiradi [6; 54-68 b.]. Lu Fei va boshqalar aniqlanishicha, sanoat aglomeratsiyasi ish haqi ustamalariga sabab bo'lgan va ish haqi ustamalari mehnat unumdorligini oshirgan va shu bilan iqtisodiy o'sishga yordam bergan [7; 24-32 b.]. Biroq, ba'zi olimlar turli xil fikrlarni ilgari surdilar. Bryulxart sanoat aglomeratsiyasi iqtisodiy rivojlanish darajasi kritik qiymatdan past bo'lganda iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishi mumkin, deb hisobladi va kritik qiymatdan oshib ketganda ta'sir endi ahamiyatli bo'lmaydi.

Yuqoridagi xulosalardan shuni ko'rishimiz mumkinki, sanoat aglomeratsiyasining iqtisodiy o'sishga ta'siri to'g'risidagi fikrlar izchil emas. Shunga ko'ra sanoat aglomeratsiyasining iqtisodiy o'sishga ta'sirini aniqlash ham dolzarb hisoblanadi.

Metodologiya. Iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari mohiyatan iqtisodiy o'sish, daromadlarning tengligi va qashshoqlik kabi bir-biri bilan chambarchas bog'liqdir [8; 10-12 b.]. Har bir mintaqada iqtisodiy o'sishni kuchaytirishga, daromadlar tengsizligini kamaytirishga va qashshoqlikni kamaytirishga harakat qiladi; bu ko'p qirrali jarayon bo'lib, u farovonlikni oshirishdan iborat bo'lgan barcha harakatlarda faollikni oshirishni o'z ichiga oladi. Yuqori iqtisodiy o'sishni butun mintaqada sezishi kerak. Bu iqtisodiy o'sishni mintaqalar o'rtasidagi daromadlar tafovutini qisqartirish orqali ham kuzatish mumkin bo'lsa sodir bo'lishi mumkin. Uilyamsonning Kuncoro tadqiqotiga ko'ra, rivojlanishning dastlabki bosqichlari odatda ma'lum sohalarda jamlangan bo'ladi, bu esa o'z navbatida mintaqalararo daromadlar tengsizligiga olib keladi. Iqtisodiy rivojlanishdan so'ng tengsizlikni kamaytirishga qaratilgan siyosat olib boriladi, bu hududlar o'rtasidagi daromadlar tengsizligi oqimini yumshatishga imkon beradi.

Tahlil va natijalar. Daromadlar tengsizligining o'zi odatda mintaqadagi aholi jon boshiga daromad, aholi soni va bandlik ma'lumotlaridan foydalangan holda Uilyamson indeksi qiymatlari (Williamson index) yordamida o'lchanadi. Villiamson indeksining qiymati 0,50 dan yuqori bo'lsa, tengsizlik yuqori deb aytiladi yoki aksincha. O'zbekistonda iqtisodiy o'sish, hududlar o'rtasidagi daromadlar tafovutini kamaytirish va kambag'allikdan chiqarishga qaratilgan islohotlar tufayli so'ngi yillarda nisbatan o'ziga xos bo'lgan tizim shakllantirildi. Biroq, hududiy tafovutlar, ayniqsa Qoraqalpog'iston Respublikasi va janubiy viloyatlar

o'rtasidagi haligacha nisbatan aholini yashash sharoitlari umumiyga nisbatan tengsizlik holatlari mavjud.

Sihombing fikriga ko'ra, mintaqaviy iqtisodiy o'sishga ta'sir qiluvchi omillardan foydalanishning asosiy yo'nalishlari — bu mintaqada ma'lum sanoat turlarini markazlashtirish modeli bo'lib, aglomeratsiyasi shaklida foyda keltiradi [10; 18-22 b.]. Tilaar tadqiqoti natijalariga ko'ra, hududda aglomeratsiya sodir bo'lgan, sanoat aglomeratsiyasi bo'lmagan hududlarga nisbatan yuqori iqtisodiy rivojlanish sur'atiga ega. Iqtisodiy rivojlanish darajasi yuqoriligi, ya'ni aglomeratsiya hududlarida ham iqtisodiy o'sish sur'atlariga ega bo'ladi va aglomeratsiya tarkibidagi tarmoqlarga jalb qilingan ishchilar soni natijasida aholi jon boshiga daromad darajasi yuqori bo'lishiga erishiladi. Shunday qilib, aglomeratsiya bilan mintaqadagi iqtisodiy rivojlanish o'rtasida ijobiy bog'liqlik borligini aytish mumkin. Shunga qaramay, iqtisodiy rivojlanishning o'zi keng qamrovli bo'lib, uni barcha obyektlar va uni qo'llab-quvvatlovchi infratuzilmani qo'llab-quvvatlashdan ajratib bo'lmaydi. Agar barcha obyektlar va qo'llab-quvvatlovchi infratuzilma turli omillar ta'sirida to'planib qolgan bo'lsa, u aglomeratsiya iqtisodiyotini shakllantiradi.

Iqtisodiy aglomeratsiya daromad darajasida maqsadli taqsimlanishini keltirib chiqaradi. Iqtisodiyot qanchalik aglomeratsiyalangan bo'lsa, iqtisodiy o'sish shunchalik yuqori bo'ladi. Iqtisodiy faollik ko'p bo'lgan hududlar faqat bir nechta kam iqtisodiy faoliyat ko'rsatadigan hududlarga qaraganda tezroq o'sdi. Ko'pgina hududlarda iqtisodiy faollik ko'proq bo'lganligi sababli, iqtisodiy o'sish tezroq bo'lishi uchun kapital to'planadi.

Shunday qilib, aglomeratsiyaning iqtisodiy o'sishga ta'siri va daromadlar farqi hali ham empirik tarzda o'rganish uchun juda zarur. Yuqori iqtisodiy o'sish va daromadlar tengsizligining past darajasi iqtisodiy aglomeratsiyaning ta'siri bo'lishi mumkin.

Kobb Duglas ishlab chiqarish funksiyasi asosida sanoat aglomeratsiyasining mintaqaviy iqtisodiy o'sishga ta'sirini o'rganish uchun O'zbekiston viloyatlari bo'yicha 2005-yildan 2023-yilgacha 14 ta hududiga tegishli ma'lumotlardan foydalanib, quyidagi asosiy o'lchov modelini tuzadi:

Kobb-Duglas ishlab chiqarish funksiyasi iqtisodiy tahlil uchun o'ta qulay vosita bo'lib iqtisodiy dinamikani modellashtirishda asos hisoblanadi, uning yordamida har qanday darajadagi ishlab chiqarish jarayoni-korxona, mintaq, mamlakat modellashtiriladi. Iqtisodiyotning bir tomonini, ya'ni resurslarni natijaga qayta shakllanishini aks ettiradi. Funksiya o'z xossalriga ko'ra, real darajada iqtisodiy voqealikka o'xshash hisoblanadi, chunki u resurslar va ishlab chiqarish natijalari orasidagi real mavjud bo'lgan ishlab chiqarishning o'zaro aloqalarining katta qismini ta'rifiyladi. Ma'lumki, u haqiqiy son o'zgaruvchi modellar sohasida erishib bo'lmaydigan deb hisoblanuvchi o'zaro aloqalarni ham tasvirlaydi.

Agar Kobb-Duglas funksiyasini modifikatsiyalashtirsak, u orqali sanoat aglomeratsiyalarini hududiy rivojlanishga ta'sirini ta'sirini topish mumkin.

$$\ln GDP_{it} = a_0 + a_1 W_{it} + a_2 X_{it} + \mu_{it}$$

Bunda,

$\ln GDP_{it}$ — tekshiriladigan i hududning t davrdagi aholi jon boshiga YaXM hajmining logarifmini ifodalaydi;

W_{it} - sanoat aglomeratsiyasini indeksi.

X_{it} - sanoatda bandlar, ishchi kuchi yoki sanoat korxonalari sonini o'z ichiga olgan nazorat o'zgaruvchisi;

μ_{it} — tasodifiy xato atamasini ifodalaydi;

Hududlarda sanoatni aglomeratsiya darajasining o'zgarishi hududning ijtimoiy-iqtisodiy holatiga ta'sir ko'rsatishi yuqorida keltirilgan model asosida aniqlanadi.

Ma'lumotlar mavjudligi va o'zgaruvchilarning ekstremal qiymatlarining ta'siri tufayli tanlangan O'zbekiston Respublikasining 14 ta viloyat (shahar) ma'lumotlaridan foydalanish orqali aniqlanadi. Mazkur muammoni yechish uchun to'plangan ma'lumotlar statistik ahamiyatga ega bo'lishi talab etiladi. Bog'liq o'zgaruvchini mintaqaning aholi jon boshiga to'g'ri keladigan yalpi ichki (hududiy) mahsuloti sifatida olinganligi, hududiy rivojlanishni yanada aniqroq ifoda etadi.

Mustaqil o'zgaruvchi sifatida tanlangan sanoat aglomeratsiyasi indeksi statistik ko'rsatkichlari taqdim etilmaganligi sababli uni hisoblash uchun joylashuv usulidan foydalanadi. Joylashuv usuli (Location Entropy) statik aglomeratsiya indeksini o'lchashga yordam beradi. Joylashuv entropiyasi birinchi marta P.Xagget tomonidan aniqlangan va ma'lum bir sanoatning ixtisoslashuvida mavjud bo'lgan konsentratsiya darajasini aniqlash uchun ishlatilgan. U ixtisoslashuv darajasi deb ham ataladi. Joylashuv entropiyasi formulasi quyidagicha:

$$W_{it} = \frac{q_{ty}/q_t}{Q_y/Q};$$

Formulani quyidagicha ifodalash mumkin

$$W_{it} = \frac{q_{ty}/Q_y}{q_t/Q};$$

Bunda;

q_{ty} – y mintaqadagi t tarmog'ining ishlab chiqarish qiymatini ifodalaydi, ya'ni hududlardagi jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmini ifodalaydi;

q_t – ma'lum davrda Respublikadagi sanoatning umumiy ishlab chiqarish qiymatini ifodalaydi;

Q_y – hududiy yalpi mahsulot hajmini ifodalaydi;

Q – YaIM hajmini ifodalaydi;

Tadqiqot metodologiyasiga asoslangan holda shakllantirilgan statistikani tahlil uchun uchun "Excell" dasturidan foydalaniladi. Bunda birinchi bosqichda barcha viloyatlar uchun sanoat shartli aglomeratsiya indeksini hisoblanadi. Natijalar statistikasi 1-jadval ma'lumotlarida aks etgan.

1-jadval

Joylashuv usuli (Location Entropy) asosida statik aglomeratsiya indeksini hisoblash natijalari

Hududlar	2017 y	2018 y	2019 y	2020 y	2021 y	2022 y
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	1,33	1,27	1,08	1,06	1,05	0,95
Andijon	1,43	1,84	1,63	0,60	1,34	1,60
Buxoro	0,80	0,71	0,87	0,73	0,88	0,95
Jizzax	0,56	0,51	0,47	1,24	0,61	0,67
Qashqadaryo	1,08	1,00	1,04	0,65	0,71	0,73
Navoiy	1,90	1,84	2,03	0,46	2,03	2,03
Namangan	0,64	0,63	0,61	0,82	0,70	0,71
Samarqand	0,73	0,75	0,67	0,53	0,70	0,75
Surxondaryo	0,35	0,32	0,31	0,93	0,36	0,33
Sirdaryo	1,19	1,10	1,02	1,79	1,05	1,06
Toshkent	1,59	1,71	1,61	0,36	1,64	1,61
Farg‘ona	1,00	0,90	0,95	0,62	0,94	0,87
Xorazm	0,72	0,74	0,74	1,08	0,84	0,92
Toshkent sh.	1,32	1,24	1,03	0,24	1,20	1,19

Tahlilning ikkinchi bosqichida aglomeratsiya indeksini o‘zgarishlari viloyatlarning yalpi hududiy mahsulot hajmiga ta’sirini yashirin ta’sir modeli asosida aniqlanadi. Bunda aniqlangan aglomeratsiya indeksini (W_{it}) respublika bo‘yicha hududiy rivojlanishga ta’sirini baholanadi. Mazkur baholash omillar ta’sirini yashirin ta’sir modelidan foydalanish asosida “Excell” dasturi asosida topiladi. Natijalar 2-jadvalda ifodalangan.

2-jadval

Sanoat aglomeratsiya darajasini hududiy rivojlanishga ta'siri

Hududlar	μ_{it}	LN(X1)	LN(X2)	LN(W)	R ²	F jadval	P(value)
Qoraqalpog'iston Respublikasi	12,175	0,867	-2,249	-1,191	0,977	28,849	0,034
	8,838	1,209	-2,104		0,954	31,447	0,010
Andijon	-4,713	1,030	0,961	-0,059	0,837	3,416	0,235
	-1,194	1,056	0,239		0,834	7,557	0,067
Buxoro	7,930	-0,676	1,291	0,316	0,989	130,162	0,001
	7,499	-0,647	1,316		0,996	172,462	0,006
Jizzax	2,192	0,992	-0,142	-0,077	0,992	86,574	0,011
	1,692	0,848	0,275		0,989	138,779	0,001
Qashqadaryo	4,495	0,884	-0,494	0,425	0,967	19,688	0,049
	2,957	0,713	0,127		0,946	26,084	0,013
Navoiy	24,769	1,280	-5,127	0,126	0,926	8,345	0,109
	10,696	1,257	-2,096		0,919	16,996	0,023
Namangan	-15,89	0,608	4,038	-0,041	0,997	216,653	0,005
	-16,63	0,576	4,248		0,997	474,827	0,000
Samarqand	5,330	0,744	-0,435	0,362	0,998	367,696	0,003
	-1,343	0,696	0,899		0,980	74,192	0,003
Surxondaryo	-15,81	0,558	4,979	0,194	0,990	63,820	0,015
	-5,269	0,567	2,385		0,949	28,161	0,011
Sirdaryo	-18,11	0,758	6,318	0,297	0,959	15,644	0,061
	-8,881	0,835	3,526		0,949	27,905	0,012
Toshkent	-2,817	1,459	-0,026	0,060	0,980	32,416	0,030
	-2,607	1,399	0,033		0,974	55,448	0,004
Farg'ona	-15,35	1,119	2,637	-0,302	0,984	39,858	0,025
	-1,084	0,932	0,352		0,978	67,244	0,003
Xorazm	-15,96	0,694	4,830	0,270	0,975	26,189	0,037
	-12,51	0,845	3,682		0,969	47,677	0,005
Toshkent sh.	-15,96	0,27	0,694	4,83	0,975	26,189	0,037
	-12,51	0,845	3,682		0,969	47,677	0,005

Mintaqaviy iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishda sanoat aglomeratsiyasining roli yuqori ahamiyatga ega ekanligini 2-jadval ma'lumotlari asoslamogda. Baholash natijalariga ko'ra, sanoat aglomeratsiyalarining hududiy iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirini natijalari Toshkent shahrida eng yuqori ekan. Sababi, aglomeratsiya indeksining 1 foizga yaxshilanishi natijasida YaXM hajmi 4,8 foizga o'sishi kuzatilmoqda. Biroq, sanoat aglomeratsiyalarining vodiylar bo'lgan Namangan va Andijon viloyatlarida yuqori ta'sir ko'rsatishi lozim edi. Tahlil natijalari bundan xulosaga kelishga yo'l qo'ymadi. Sababi, viloyatlarda aholi soni va ishlab chiqarish korxonalari ko'p va hududiy jihatdan korxonalar bir biriga juda yaqin bo'lsada, sanoatni joylashtirishga yuqori ahamiyat qaratilmaganligi aniqlandi. Andijon viloyatida sanoatini hududiy rivojlanishga ta'siri natijalariga ko'ra viloyatda sanoat ko'proq korxonalarni tashkil etilishi hisobiga rivojlanmoqda. Namangan viloyatida esa aksincha asosan ishchi kuchi hisobiga rivojlanmoqda.

Sanoat aglomeratsiyalarini rivojlanishi asosida hududiy rivojlanishni ta'minlash tajribalari Navoiy viloyatida yuqori hisoblanadi. Sababi, Navoiy EIZning ko'p yillik faoliyati aglomeratsiyalar rivojlanishiga sabab bo'lgan. Shunga ko'ra, Navoiy viloyatida sanoat aglomeratsiyalarini iqtisodiy rivojlanishga ijobiy ta'sirini ko'rish mumkin. Biroq viloyatda

ishchi kuchi bilan bog'liq muammolar mavjud bo'lib, YaXMni ortishiga ishchi kuchining teskari munosabati mavjud. Mazkur holat viloyatda so'nggi 5 yilda yuqori texnologiyalari modernizatsiyalashga ahamiyat qaratilganligi e'tiborga olish lozim. Ishchi kuchi bilan bog'liq muammolar nafaqat Navoiy viloyati balki, Toshkent viloyatida ham mavjud.

Yuqoridagi xulosalar asosida quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi: birinchidan, iqtisodiy o'sishga ko'maklashish jarayonida sanoat aglomeratsiyasi muhim harakatlantiruvchi kuch bo'lib, uni e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi.

Sanoat aglomeratsiyasi hududini jadal rivojlantirish, hududidagi sanoat korxonalarini sanoat zonalariga joylashtirishga ahamiyat qaratish va bu borada turli siyosiy imtiyozlar berish talab etiladi.

Yuqori standartli infratuzilmani barpo etish, sanoat aglomeratsiyasi hududiga kirish uchun yanada ilg'or sanoat korxonalarini jalb qilish zarur bo'yicha investitsion loyihalarni amalga oshirish maqsadga muvofiq.

To'liq sanoat zanjirini shakllantirish va keraksiz xarajatlarni kamaytirish uchun sanoat klasterlarini yaratishni oqilona rejalashtirish lozim. Shuningdek, boshqaruv tizimini sanoat aglomeratsiyasi hududining rivojlanishi uchun haqiqiy ish sharoitlariga muvofiq shakllantirilishi kerak. Bundan tashqari, aglomeratsiya hududidagi xarakterli sanoat tarmoqlarini maqsadli rivojlantirish imkoniyatlarini ham tahlil qilish talab etiladi.

Shu bilan birga, sanoat aglomeratsiyasi hududida ilmiy va texnologik innovatsiyalar darajasini oshirishga ko'maklashish uchun ilmiy-texnik tadqiqotlar va ishlanmalarga investitsiyalarni ko'paytirish yoki sanoat korxonalari negizida innovatsion texnoparklar, texnoparklar yaratish bo'yicha motivatsion mexanizmlardan foydalanish lozim.

Uchinchi, sanoat aglomeratsiyasini rag'batlantirish bilan birga, sanoatni modernizatsiya qilish ham hal qiluvchi ahamiyatga ega. Sanoat tuzilmasini samarali arxitekturasini yaratish jarayonida korxonalariga qo'yiladigan talablar ham ortadi, raqobatbardoshligi past bo'lganlar yo'q qilinadi va yuqori sifatli korxonalar gullab-yashnashda davom etadi. Korxonalar aglomeratsiyasi natijasida yuzaga keladigan aglomeratsiya samarasi mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishga yanada aniq yordam beradi.

Xulosa va tavsiyalar. Hududiy aglomeratsiyalarning shakllanishiga yordam beradigan asosiy omillar hisoblangan iqtisodiy holati, ixtisoslashuv va mehnat taqsimoti, bozorga kirish imkoniyatlarining kengligi, innovatsiyalar va bilimlarning tarqalishi, tadqiqot va ishlanmalar uchun qulay muhit, inson kapitali va mehnat bozorining mavjud holati, malakali ishchi kuchining mavjudligi, mehnat bozorining moslashuvchanligi, infratuzilma va undan foydalanishning yuqori imkoniyatlari, hukumat siyosati, madaniy va ijtimoiy omillar asosida baholash orqali amalga oshirish lozim. Sanoat aglomeratsiyalarini shakllanishini aniqlash uchun avvalo hududiy sanoatni konsentratsiya darajasini o'rganish talab etiladi. Bu aglomeratsion ta'sir mexanizmlarini ishlab chiqishni ham tartibga solishga imkoniyat yaratadi. Sanoat aglomeratsiyalarini aniqlashda aglomeratsiya indeksini aniqlash uchun joylashuv koeffitsiyenti, Herfindal-Hirshman indeksi, jini indeksi, Krugman ixtisoslashuv indeksi, Guverning ixtisoslashuv koeffitsiyenti, Balassa indeksi kabilardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

O'zbekiston Respublikasi hududlarida ishlab chiqaradigan sanoatning tarkibi bo'yicha hududiy ixtisoslashuvini aniqlashning Pareto tamoyiliga asoslangan usullaridan foydalanish orqali guruhlash orqali hududiy ixtisoslashuv darajasini aniqlash imkoniyati mavjud. Hududiy

ixtisoslashuv darajasini baholash bo'yicha 4 ta yo'nalishda amalga oshirilgan tadqiqotlar natijalariga ko'ra har bir hududning o'ziga xos raqobat afzalliklarini yaratish va aglomeratsiya ta'sirini yanada oshirish imkoniyatlari mavjud.

Hududining har tomonlama raqobatbardoshligini oshirish va sanoat aglomeratsiyasi samaradorligini yaxshilash uchun viloyatlarda sanoatni tarmoqlarini joylashtirishning iqtisodiy mexanizmlarini yaratishni talab etadi. Sanoat aglomeratsiyasini shakllanishi nafaqat bozorning erkin rivojlanishini, balki davlatning tartibga soluvchi rolini ham talab qiladi. Bundan tashqari, sanoat mintaqasiga ko'proq turli ko'rinishdagi investitsiyalarni va ishchi kuchlarini jalb qilish uchun faol iqtisodiy islohotlarni yo'lga qo'yish va investitsiya muhitini yaxshilash talab etiladi.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Hoover E.M. and Giarratani, F. (1971) An Introduction to Regional Economics. https://cc.glgoo.top/scholar?hl=zhCN&as_sdt=0%2C5&q=An+Introduction+to+Regional+Economics&btnG=Return to text
2. Krugman P. (1991) Increasing Returns and Economic Geography. Journal of Political Economy, 99, 483-499. <https://doi.org/10.1086/261763>
3. Geppert, K., Gornig, M. and Werwatz, A. (2006) Economic Growth of Agglomeration and Geographic Concentration of Industrial-Evidence from Germany. Discussion Paper, 8.
4. Lin X.L. and Zhao J. (2016) Industrial Agglomeration and the Economic Growth of the City—Based on the Analysis of Prefecture-Level Cities' Panel Data of Guangdong. Review of Industrial Economics, 82-91
5. Chen, L., Sun, B. and Xie, X. (2019) Spillover Effect of Economic Growth of Industrial Agglomeration. Based on New Economic Geography. Journal of Capital University of Economics and Business, -42-52.
6. Lu F., Zhang J. and Liu M. (2017) Industrial Agglomeration, Wage Premium and Economic Growth. Journal of Southwest University for Nationalities (Humanities and Social Sciences), -140-148.
7. Brühlhart M. and Sbergami F. (2009) Agglomeration and Growth: Cross-Country Evidence. Journal of Urban Economics, 65, -48-63
8. Todaro M.P. (2000), The Third World Economic Development (Pembangunan Ekonomi Dunia Ketiga). 7th ed. Jakarta: Erlangga Publisher
9. Kuncoro M. (2004), Are there any changes spatial concentration of manufacturing industries in Indonesia (Adakah perubahan konsentrasi spasial industri manufaktur di Indonesia). Journal of Indonesia Economics and Business, 19(4), 340-357
10. Sihombing K.H. (2005), Influence of agglomeration, capital, labor and population density against economic growth in Demak (Pengaruh aglomerasi, modal, tenaga kerja dan kepadatan penduduk terhadap pertumbuhan ekonomi di kabupaten Demak) Diponegoro. Journal of Economics, 1(1), 1-6
11. Tilaar S. (2010), Overview agglomeration area distribution industry in Indonesia (Tinjauan sebaran lokasi aglomerasi industri di Indonesia). Journal of Tekno, 7(52), 90-96

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/6 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).